

Ministerstvo vnitra – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky		
Bojový řád jednotek požární ochrany - taktické postupy zásahu		
Název :	Metodický list číslo	26
Požáry skládek tuhých odpadů		P
	Vydáno dne: 22. prosince 2004	Stran: 3

I.

Charakteristika

- 1) ***Odpad je movitá věc, která se pro vlastníka stala nepotřebnou a vlastník se jí zbavuje s úmyslem ji odložit, nebo která byla vyřazena na základě zvláštního právního předpisu***¹.
Okruh věcí, které se považují za odpady:
  - a) odpad z výroby nebo spotřeby dále blíže nespecifikovaný,
  - b) výrobky, které neodpovídají požadované jakosti,
  - c) výrobky s prošlou lhůtou spotřeby,
  - d) materiály rozlité, ztracené nebo jinou nehodou znehodnocené, včetně materiálů, zařízení apod., jež byly v důsledku nehody znečištěny,
  - e) materiály znečištěné nebo znehodnocené v důsledku plánovaných činností (např. odpad po čistících operacích, obalové materiály, kontejnery),
  - f) nepoužité součástky (např. vyřazené baterie, vyčerpané katalyzátory),
  - g) látky, které ztratily požadované vlastnosti (např. znečištěné kyseliny, znečištěná rozpouštědla, vyčerpané temperovací soli),
  - h) odpad z průmyslových procesů (např. strusky, destilační zbytky),
  - i) odpad z procesů snižujících znečištění (např. kaly ze skrubrů, prach z vysavačů, upotřebené filtry),
  - j) odpad z obrábění a tváření (např. třísky od soustružení, okuje z válcování),
  - k) odpad z těžby, s výjimkou odpadu zpracování surovin (např. důlní odpad, kaly z těžby ropy),
  - l) znehodnocené materiály (např. oleje znečištěné polychlorovanými bifenyly),
  - m) jakékoli materiály, látky nebo výrobky, jejichž používání bylo zákonem zakázáno,
  - n) výrobky, pro které již vlastník nemá upotřebení (např. vyřazené předměty ze zemědělství, domácností, kanceláří, obchodů).
- 2) ***Nebezpečný odpad je odpad, který má jednu nebo více nebezpečných vlastností***²:
  - a) výbušnost,
  - b) hořlavost,
  - c) oxidační schopnost,
  - d) tepelná nestálost organických peroxidů,
  - e) schopnost odpadů uvolňovat při styku se vzduchem nebo vodou jedovaté plyny,
  - f) ekotoxická,
  - g) následná nebezpečnost,
  - h) akutní toxicita,
  - i) pozdní účinek,
  - j) žíravost,
  - k) infekčnost.

¹ § 2 odst. 1 zákona č. 125/1997 Sb., o odpadech.

² § 2 odst. 2 zákona č. 125/1997 Sb.

- 3) ***Komunální odpad je veškerý odpad vznikající na území obce při činnosti fyzických osob, pro kterou nejsou právními předpisy stanovena zvláštní pravidla nebo omezení. Komunální odpad je také odpad při čištění veřejných komunikací a prostranství, při údržbě veřejné zeleně včetně hřbitovů³.***
- 4) Skládka odpadů je zařízení nebo místo, které je určeno k trvalému uložení odpadů za účelem jejich zneškodnění.
- 5) Požáry skládek tuhých odpadů jsou charakteristické skrytými cestami šíření požáru a skrytými (kaverny), obtížně přístupnými ohnisky pod povrchem, nedokonalým hořením a vznikem toxických zplodin hoření a silným vývinem kouře.
- 6) Pro jednotky je hašení komplikováno obtížnou přístupností k místu požáru, nejsou zde zásahové cesty, hrozí poškození požární techniky (proříznutí pneu, hadic), nebezpečí propadnutí, v okolí místa zásahu zpravidla nejsou přírodní vodní zdroje a účinnost hasiv je malá vzhledem k nedostupnosti ohniska požáru a různorodosti hořících materiálů (plasty). Hašení požáru je zdlouhavé a trvá až několik dnů, avšak také nevyžaduje okamžité zahájení hasebního zásahu. Zpravidla se neprovádí záchranné práce.
- 7) *Zvýšené nebezpečí infekce nebo vzniku vážných onemocnění i z drobných poranění, nebezpečí propadnutí, popálení a otravy.*

II.

Úkoly a postup činnosti

- 8) Průzkumem se kromě obecných zásad zjistí
  - a) alespoň přibližný rozsah požáru a charakter převažujícího hořícího materiálu. Detailní obsah skládek zpravidla nelze zjistit. Je třeba vyžádat si informace a spolupráci pracovníků provozovatele skládky včetně informací o jeho technice; informace o skládce lze získat také u orgánů životního prostředí,
  - b) směr šíření zplodin hoření a možnost ohrožení okolí a obyvatelstva s ohledem na vývoj meteorologické situace (inverze, vítr, déšť),
  - c) odtok hasební vody a nebezpečí znečištění povrchových vod,
  - d) možnosti pro dodávku hasební vody a nástupní plochy a zásahové cesty pro jednotky se zaměřením na optimální nasazení jednotek a techniky.
- 9) S ohledem na možné ohrožení obyvatel nebo životní prostředí je nutno spolupracovat s příslušnými orgány (státní dozor, obce, detekce unikajících látek, varování obyvatelstva, evakuace).
- 10) Hasební zásah při požáru skládek se provádí tak, že se nejprve provede uhašení intenzivního plamenného hoření a následně se hasí zpravidla těmito způsoby
  - a) zaplavením ohnisek požáru velkým množstvím vody i za použití smáčedel nebo zaplavením inertním materiálem (popílek, kaly apod.), v odůvodněných případech je možné využít i hašení pěnou (pneumatiky),
  - b) injektáží vody do tělesa skládky,
  - c) rozrušením skládky pomocí mechanických účinků proudů vody na ohnisko požáru,
  - d) postupným rozebíráním mechanismy a zkrápěním vytěženého hořícího materiálu,
  - e) z kropením nebo zaplavením povrchu skládky nad ohnisky požáru a následným zhutněním pomocí těžkých mechanismů,
  - f) zavezením, tzn. pokrytím povrchu skládky zeminou a následným zhutněním.

---

³ § 2 odst. 3 zákona č. 125/1997 Sb.

III.

Očekávané zvláštnosti

- 11) Při požárech skládek tuhých odpadů je nutno počítat s následujícími komplikacemi
- a) nebezpečí při hoření, žhnutí a tepelném rozkladu plastických hmot, které jsou podstatnou částí obsahu skládky,
  - b) únik nebo hromadění skládkových plynů (CH_4 , H_2S apod.), nebezpečí výbuchu,
  - c) nebezpečí výbuchu uzavřených nádob a sprejů, které jsou zasaženy plameny,
  - d) neočekávané chemické reakce látek na skládkách při styku s vodou nebo mezi sebou,
  - e) nebezpečí poleptání od zbytků kyselin a louhů,
  - f) nebezpečí infekčního onemocnění vzhledem k velikému množství různých druhů živočichů zejména hlodavců a ptáků na skládkách,
  - g) při použití plných proudů do vyhořelých prostor může dojít k expanzi páry.